

login:

 lozinka:

 Prijava
 Ne sjećam se lozinke

Zdravlje u Ličko-senjskoj županiji

Iskustvo majke-liječnika s Valmod programom (Valmod program experience from mother-physician point of view)

Sandra Soldo Brkić

Mucanje je poremećaj govora u kojem je normalan tok govora prekinut čestim ponavljanjem ili produljivanjem govornih zvukova, slogova ili riječi ili osoba ne može početi govoriti riječ. Prekidi u govoru mogu biti praćeni učestalim treptanjem očiju, trzanjem glave, drhtanjem čeljusti ili drugim neobičnim oblicima ponašanja koje osoba koja muca radi dok pokušava govoriti. Situacije kao govor ispred više ljudi, stres ili razgovaranje na telefon često pogoršavaju mucanje. Neke druge kao što su pjevanje ili govor nasamo, često nisu problem.

Mucanje se najčešće javlja u djece u dobi između 2. i 6. godina starosti koja razvijaju govor. Dječaci tripud češće mucaju nego djevojčice. Većina djece ipak preraste svoje mucanje te se procjenjuje kako manje od 1% odraslih muca. Mehanizam kako nastaje mucanje nije poznat iako ima različitih teorija. Postoje razni oblici liječenja mucanja, ali još uvijek ne postoji lijek koji će potpuno izliječiti mucanje.

Kao majka djeteta koji također muca opisat ću u daljnjem izlaganju svoje vlastito iskustvo sa Valmod programom koji se provodi isključivo u Varaždinu. Varaždinski logopedski model osmislili su logoped doc. dr. sc. Darko Novosel sa višegodišnjem radom u inozemstvu te njegova kći mr. sc. Tatjana Novosel Herceg koja je i jedina instruktorka brain gym u Hrvatskoj. To je multidimenzionalni koncept koji mucanju pristupa medicinski, fiziološki, psihološki, sociološki i holistički.

Moj sin ima petnaest godina i muca od svoje šeste godine. U obiteljskoj anamnezi s moje strane imamo po jednu „mucalicu“ u svakoj generaciji. Moram spomenuti da sam i ja bila i jesam jedna od njih. Na početku je njegovo mucanje bilo samo povremeno zamuckivanje koje se u nekoliko mjeseci razvilo u pravo mucanje sa boljim i lošim fazama. Obišli smo nekoliko logopeda tokom slijedećih osam godina sa više ili manje uspjeha. U školi je postizao vrlo dobre i odlične rezultate. Kako je pohađao školu s manjim brojem djece (u razred je bilo 16 učenika) imao je podršku i razumijevanje sa strane učitelja i učenika. Bio je prihvaćen kao takav od svojih vršnjaka. Problem je nastao na početku 8. razreda kada su se pojavili strahovi od srednje škole (odlazak u gimnaziju u Zagreb), nova sredina, novi učenici. Njegovo se mucanje pogoršalo u takvoj mjeri da nije mogao odgovarati usmeno.

U želji da se „riješimo“ mucanja prije početka srednje škole kontaktirala sam Opću bolnicu Varaždin jer sam bila informirana kako dr. Novosel uspješno liječi mucanje. Valmod program ide na crvenu uputnicu iako smo sami platili smještaj u hotelu. Kako je moj sin još uvijek bio u osnovnoj školi ja sam bila prisutna cijelo vrijeme njegovog boravka. Skupa sam s njim učila i radila, što mi je pomoglo da nastavim isto kod kuće. Još se minimalno šest mjeseci mora kontinuirano vježbati tako da se usvojene tehnike moju primjenjivati trajno na razini automatizma.

Tamo smo proveli 12 dana i radilo se doslovno 15 sati na dan sa Valmod ekipom. Ukratko red, rad i disciplina. Učili smo tehnike pravilnog disanja (dublje abdominalno disanje, nikako plitko), tehnike pravilnog govora i tehnike opuštanja. Cilj ovih tehnika je povećanje sigurnosti u govoru i stjecanje samopouzdanja tako da bi nestao strah, a time i mucanje. Korišten je EMG biofeedback koji registrira svaku promjenu mišićne dinamike pomoću uređaja i računarske podrške. Vježbali smo pričati sa jakom mimikom jer osobe sa problemom u govoru nemaju gotovo nikakvu mimiku. Naučili smo kako Brain Gym potiče integrirano djelovanje cijelog mozga i tijela što rezultira djelotvornijem učenjem. Također smo imali obvezu učenja napamet nekog teksta kako bi ga pred grupom izveli. Slušali smo različita predavanja : o temperamentu, prehrani, tipovima mozga, kako odabrati bračnog partnera, održavati brak, o roditeljstvu, o ADHD poremećajima. Imali smo praksu zvanja telefonom, vježbali prilaziti potpunim strancima na ulici i pitati ih za smjer, ulazili u dućane. Učenici programa su snimljeni video kamerom na dan dolaska i dan prije odlaska. Rezultati su bili jasno vidljivi! 70 posto polaznika programa vrlo uspješno riješi svoj problem, a 30 posto nešto manje. Gledajući druge polaznike smatram da program ime veći uspjeh kod starijih, zrelijih osoba koje su spremne suočiti se s problemom mucanja i ozbiljno pristupiti uputama programa te tako postići željene rezultate.

Tijekom tih 12 dana govor mu se postupno poboljšavao kako je vježbao i primjenjivao tehniku. Moram napomenuti da sve nije išlo glatko. To je ipak dječak u pubertetu i pružao je određeni otpor. Njegovo očekivanje da će mucanje nestati „preko noći“ ili barem do kraja boravka u Varaždinu brzo je nestalo. Uvidio je da tehnikom i praksom uz uporan rad vodi fluentnom govorom. Vrlo bitna mu je bila moća psihološka potpora i podrška kao i ostale sredine kada bi posustao. Najopasniji trenutak za svakog polaznika je povratak kući i staroj rutini. Ali dovoljno je moj mali posjetnik u obliku riječi „disanje“ ili „mimika“ da bi se prisjetio naučenog.

Valmod program je mom sinu dao konkretni alat koji on svakodnevno koristi da prebrodi još jedan dan bez mucanja. Često vidim da iznova čita i proučava sve što je naučio u Varaždinu. Svaki papirić je sačuvao. Danas, godinu dana poslije, on uredno pohađa gimnaziju i uklopio se bez poteškoća. Stekao je samopouzdanje i sigurnost. Mucanje je dio njegove osobnosti koju je on prihvatio. Iako dalje zamuca nije ga sram.

Mišljenja sam da je kod ovakvih i sličnih problema vrlo bitno uloga školskog liječnika. Prilikom rada sa školskom djecom nužno je uočiti takvo dijete i poduzeti sve da se što prije pristupi rješavanju njegove smetnje. Naravno, svi se moraju uključiti u taj proces jer bez dobre volje roditelja, škole i stručnih službi ne može se pomoći takvom djetetu i postići željni rezultat. Kao osoba koja se osobno suočila sa mucanjem i kao majka djeteta koje muca mogu sa sigurnošću utvrditi da je odlazak u Varaždin imao velik pozitivan utjecaj na mene i moje dijete jer očiti rezultati ohrabruju i potiču sve koji žele aktivno riješiti (savladati) navedeni problem.

I na kraju, dokaz da osobe koje mucaju mogu biti uspješne u svom životu kao i bilo tko drugi su poznate ličnosti : Gibonni, Slaven Bilić, Winston Churchill, Marilyn Monroe, Bruce Willis.

Kontakt:
 Sandra Soldo Brkić, dr.med.
 Zavod za javno zdravstvo
 Ličko-senjske županije
 53000 Gospić
 Senjskih žrtava 2
 Tel: 053/574-452
 Mail:zavod@zzjzlsz.hr